

Sikkerhed ved erhvervsmæssig sejlads med passagerer i mindre fartøjer

Reviderede bestemmelser for sejlads med mindre fartøjer som medtager op til 12 passagerer

v/ Martin John
Overskibsinspektør
Søfartsstyrelsen

Sikkerhed ved erhvervsmæssig sejlads med passagerer i mindre fartøjer

- Baggrund

Sikkerhed ved erhvervsmæssig sejlads med passagerer i mindre fartøjer

- Baggrund
- Ny teknisk forskrift om mindre fartøjer, der medtager op til 12 passagerer

Sikkerhed ved erhvervsmæssig sejlads med passagerer i mindre fartøjer

- Baggrund
- Ny teknisk forskrift om mindre fartøjer, der medtager op til 12 passagerer
- Fokus på sikkerhedsinstruks

Sikkerhed ved erhvervsmæssig sejlads med passagerer i mindre fartøjer

- Baggrund
- Ny teknisk forskrift om mindre fartøjer, der medtager op til 12 passagerer
- Fokus på sikkerhedsinstruks
- Spørgsmål

Baggrund

- **Søsikkerhedslovgivning**
  - **Søsikkerhedslovens almindelige bestemmelser og principper**
  - **Der skelnes mellem erhverv og fritid**
  - **Passagerer skal nyde en særlig beskyttelse, ligesom arbejdstagere skal nyde en arbejdssikkerhed på linje med niveauet i land**
  - **Alle arbejdsprocesser skal være planlagte og tilrettelagte, så de er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlige**

Baggrund

- **Passagerer (og elever) kan ikke forventes at have søsikkerhedsmæssige kompetencer!**
- **Ansvar (og sund fornuft)**

Baggrund

- Ulykker
  - Præstø Fjord

Baggrund

- Ulykker

Baggrund

- **Lang række henvendelser til Søfartsstyrelsen om regler for sejlads med passagerer i mindre fartøjer.**
- **Gældende bestemmelser**
- **Èn Teknisk forskrift -**
- **Forskellige typer fartøjer, størrelse, anvendelse, fartsområde etc**

Baggrund

Baggrund

Baggrund

Ny teknisk forskrift om mindre fartøjer, der medtager op til 12 passagerer

- Det er ikke muligt at udarbejde fælles tekniske og operative regler for alle mindre fartøjer. Sommer/vinter, let vind/hård vind, beskyttet farvand/åbent farvand, forskellige fartøjskonstruktioner osv. betyder, at det er meget forskelligt, hvad der skal til for at opnå den nødvendige sikkerhed.

Ny teknisk forskrift om mindre fartøjer, der medtager op til 12 passagerer

- **Sikkerhed – ikke mindst i de mindste fartøjer – opnås ikke alene med krav til konstruktion, udstyr og uddannelse.**
- **For at opnå en god sikkerhed skal anvendelsen og operationen ske inden for rammerne af godt sømandskab.**
- **Med andre ord skal ejeren og føreren tage ansvar og bruge deres sunde fornuft.**

Ny teknisk forskrift om mindre fartøjer, der medtager op til 12 passagerer

- For at undgå, at de nye regler ikke sætter en stopper for sejlads, der kan foregå sikkert under de rette forhold – og i det rette fartøj – fokuserer de nye regler på et krav om, at ejeren skal udarbejde en sikkerhedsinstruks, hvor rederen selv sætter de operationelle rammer for sejladsen.

Ny teknisk forskrift om mindre fartøjer, der medtager op til 12 passagerer

- 4 hoved områder

Ny teknisk forskrift om mindre fartøjer, der medtager op til 12 passagerer

- 4 hoved områder
  - Forskriften: indeholder regler om forskriftens anvendelsesområde, ansvar og sikkerhedsinstruks. En nøgle, som henfører til de relevante bilag for den pågældende skibstype eller det pågældende fartøjs anvendelse. Straffebestemmelser og ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

Ny teknisk forskrift om mindre fartøjer, der medtager op til 12 passagerer

- 4 hoved områder
  - Bilag 1: indeholder regler om konstruktion og udstyr for fartøjer med dimensionstal under 20. Reglerne er hovedsageligt formuleret som funktionskrav.

Ny teknisk forskrift om mindre fartøjer, der medtager op til 12 passagerer

- 4 hoved områder
  - Bilag 2: indeholder regler om konstruktion og udstyr for fartøjer med dimensionstal over 20.
  - Af bilaget fremgår bl.a. muligheden for ækvivalens ved eksempelvis matchrace-sejladser og for RIB-både.

Ny teknisk forskrift om mindre fartøjer, der medtager op til 12 passagerer

- 4 hoved områder
  - Bilag 3: indeholder regler om konstruktion og udstyr for fartøjer som anvendes til professionel oplæring i sejlads.
  - Kravene er funktionsbaserede og rettet mod den pågældende uddannelse, der undervises i.
  - Bilaget skal sikre, at det vil være muligt at foretage professionel oplæring i sejlads i fartøjer med de karakteristika, som uddannelsen lægger op til.

Ny teknisk forskrift om mindre fartøjer, der medtager op til 12 passagerer

- 4 hoved områder
  - Bilag 4: indeholder Søfartsstyrelsens retningslinjer til udarbejdelse af en sikkerhedsinstruks.

Fokus på Sikkerhedsinstruks

- For at undgå, at de nye regler ikke sætter en stopper for sejlads, der kan foregå sikkert under de rette forhold – og i det rette fartøj – er det efter de nye regler et krav, at rederen skal udarbejde en sikkerhedsinstruks, hvor rederen selv sætter de operationelle rammer for sejladsen.

Fokus på Sikkerhedsinstruks

- For at undgå, at de nye regler ikke sætter en stopper for sejlads, der kan foregå sikkert under de rette forhold – og i det rette fartøj – er det efter de nye regler et krav, at rederen skal udarbejde en sikkerhedsinstruks, hvor rederen selv sætter de operationelle rammer for sejladsen.
- Det er fartøjets reder, der skal udarbejde sikkerhedsinstruksen. Rederen er den, der disponerer over fartøjet.

Fokus på Sikkerhedsinstruks

- For at sejle sikkert skal det ske indenfor rammerne af "godt sømandsskab". Alle skal tage et ansvar og bruge deres sunde fornuft.
- Fremover skal alle, der arrangerer og står for sikkerheden i forbindelse med erhvervsmæssige aktiviteter til søs, sørge for at udarbejde en sikkerhedsplan. Denne plan kalder vi for en *sikkerhedsinstruks*. Instruksen skal hjælpe arrangøren med at oversætte "godt sømandsskab" til gode, sikre løsninger for en sejlads eller aktivitet.

Fokus på sikkerhedsinstruks

- **Sikkerhedsinstruksen skal endvidere give deltagere og passagerer overblik over, hvordan arrangøren arbejder med sikkerheden. Instruksen skal altid være tilgængelig for deltagere og passagerer.**
- **Sikkerhedsinstruksen skal forklare, hvad du som arrangør og ansvarlig for sikkerheden har gjort for at gøre sejladsen eller aktiviteten til søs sikker.**

Fokus på sikkerhedsinstruks

- **Sikkerhedsinstruksen indeholder 12 punkter der tilsammen skal beskrive hvordan sejladsaktiviteten kan udføres sikkerhedsmæssigt forsvarligt:**

Fokus på sikkerhedsinstruks

- **1) Identifikation af rederen og dennes juridisk ansvarlige person;**
- **”Rederen” er den person eller det organ, som har ejerskab af sejladsaktiviteterne. Rederen er derfor ansvarlig for valget af sejladsaktiviteter, samt for hvordan de tilrettelægges og udføres. Rederen kan være ejer af fartøjet, men behøver ikke at være det. Sejladserne kan udmærket foregå i lejede eller lånte fartøjer. Det afgørende er, om ejeren har ejerskab af sejladsaktiviteterne. Rederen skal i sikkerhedsinstruksen angives ved navn og adresse.**

Fokus på sikkerhedsinstruks

- **2) Sejladsaktiviteter;**
- **Det skal kort anføres hvilke sejladsaktiviteter, der er tale om, samt hvor og hvornår de må foregå.**
- **Eksempel:**
- **- *Speedbådssejlads med efterskoleelever på søsportlinien i Storstrømmen mellem Storstrømsbroen og Farøbroerne, under gunstige vejr- og temperaturforhold (vandtemperatur min. X oC, lufttemperatur min. YoC samt max. vindhastighed Z m/s)***

Fokus på sikkerhedsinstruks

- **3) Identifikation af risici;**
- **De sikkerhedsmæssige risici forbundet med sejlads varierer betydeligt afhængig af sejladsaktiviteterne og omstændighederne.**
- **Det påhviler rederen nøje at gennemgå de konkrete sejladsaktiviteter under de konkrete omstændigheder med henblik på at identificere væsentlige risici inden sejladsaktiviteterne påbegyndes. Alle væsentlige risici, som er identificeret skal listes op i sikkerhedsinstruksen. Hvis/når yderligere væsentlige risici identificeres løbende, føjes de på listen, så snart de er erkendt.**

Fokus på sikkerhedsinstruks

- **3) Identifikation af risici; (forts.)**
- **Kan de ombordværende svømme?**
- **- Har forældre/værger givet samtykke til sejladsen?**
- **Ved sejlads med hurtigtgående fartøjer skal følgende risici særligt overvejes:**
- **- Kollision/grundstødning (øgede risici som følge af høj fart)**
- **- Beskyttelse af ombordværende mod påvirkningen af accelerations- og bremsekræfter.**
- **- Forebyggelse af rygskader o.l. i forbindelse med kraftige påvirkninger under sejlads i bølger.**

Fokus på sikkerhedsinstruks

- **3) Identifikation af risici; (forts.)**
- **- Tilstedeværelse af personlige værnemidler til forebyggelse mod overbordfald eller tilskadekomst som følge af fald eller slagpåvirkninger.**
- **- Forebyggelse mod udsættelse for nedkøling som følge af vind og sø påvirkning.**

Fokus på sikkerhedsinstruks

- **4) Tiltag til at imødegå risici;**
- **For hver af de væsentlige risici, som er identificeret, skal rederen sikre, at der gennemføres tiltag, som imødegår risikoen effektivt. Det kan være tekniske tiltag (fartøjets konstruktion og udrustning) og/eller operative tiltag (begrænsninger i anvendelsen mv.)**

Fokus på sikkerhedsinstruks

- ***5) Beskrivelse af fartøj og udrustning;***
- **Rederen skal sørge for, at fartøjerne er egnede til de konkrete sejladsaktiviteter, og at de er forsynet med den fornødne udrustning til at imødegå de væsentlige risici.**
- **Fartøjet, dets tekniske specifikationer og den udrustning, der skal være om bord, skal angives. Det skal klart fremgå hvilke standarder fartøjet er bygget efter og hvilken anvendelse det er beregnet til ifølge byggestandarden eller producentens anvisninger.**

Fokus på sikkerhedsinstruks

- ***5) Beskrivelse af fartøj og udrustning;***
- **Det er rederens ansvar at fartøj og udrustning til enhver tid er vedligeholdt og, at det er beskrevet hvordan dette sikres. Dette kan være ved brug af eksempelvis tjeklister over udstyr, periodisk gennemgang af fartøjet og udstyr eller kontrol inden sejlads.**
- **Det er desuden rederens ansvar, at fastsætte krav til passagers/elevs opførsel, pligter og kompetencer. Eksempelvis kan det være et krav, at eleverne skal kunne svømme, at de har forhåndskompetencer (er ”friroet”) før deltagelse i kajak-sejladsaktiviteter**

Fokus på sikkerhedsinstruks

- **6) *Besætningen og dens kompetencer;***
- **Ud fra sejladsaktiviteterne, de væsentlige risici, de valgte tiltag og fartøjets beskaffenhed, påhviler det rederen at sikre, at fartøjets besætning er tilstrækkelig og kompetent til at føre fartøjet sikkert. Kravene til besætningens kompetencer varierer alt efter de konkrete sejladsaktiviteter og fartøjer. Alt andet lige vokser kravene jo større fartøjerne er og jo større risici er.**

Fokus på sikkerhedsinstruks

- *6) Besætningen og dens kompetencer;*
- For fartøjer med dimensionstal på 20 og derover er der fastsat minimumskrav i forskriften.
- For fartøjer med dimensionstal mindre end 20 påhviler det rederen at sikre, at de nødvendige kompetencer og den nødvendige besætning er til stede, og at dokumentere dette i sikkerhedsinstruksen.

Fokus på sikkerhedsinstruks

- *7) Operative forholdsregler, som skal følges af besætning og passagerer;*
- Hvis rederen har identificeret risici som imødegås med operative begrænsninger, skal disse anføres i sikkerhedsinstruksen. Det kan f.eks. angå geografiske begrænsninger for anvendelsen, tidspunkter på året og døgnet, hvorunder sejladsene kan foregå samt evt. begrænsninger i antallet af personer om bord.

Fokus på sikkerhedsinstruks

- *8) Forholdsregler, som sikrer at alle kan reddes ved ulykke;*
- **Det påhviler rederen, at der tages højde for sikkerheden i værst tænkelige ulykkestilfælde, dvs. i tilfælde hvor de ombordværende må forlade fartøjet pga. forlis, kæntring, brand eller lignende !!**

Fokus på sikkerhedsinstruks

- **9) Forholdsregler, som sikrer at der altid kan tilkaldes assistance ved ulykker;**
- **Såfremt uheldet er ude, er det af afgørende betydning at assistance kan tilkaldes og udbredes hurtigst muligt. Afhængig af området, trafiktætheden, vejrforhold og afstanden til kysten bør det overvejes hvilke midler der i en nødsituation vil være effektive til, at tilkalde assistance.**

Fokus på sikkerhedsinstruks

- *10) sikrer, at oplysning om antallet af personer om bord er kendt og opbevares i land og er let tilgængelig i tilfælde af en redningsaktion;*
- **Inden sejlads bør det sikres at personer som ikke deltager i selve sejladsen, er orienteret om den påtænkte varighed af sejladsen, antallet af personer om bord samt den planlagte rute. Endvidere bør der foreligge faste aftaler om kontakttidspunkter og alarmering såfremt personer i land konstaterer at sejladsen afviger fra det aftalte uden at der er givet meddelelse om ændringer.**

Fokus på sikkerhedsinstruks

- ***11) sikrer, at der altid afgives sikkerhedsinstruktion til nye ombordværende personer inden sejladsens start.***
- **Det bør tages særligt i betragtning, at der kan forefindes personer om bord, som ikke kan forudsættes at have forudgående sejlads- eller søsikkerhedsmæssig erfaring. Det er derfor af afgørende betydning, at alle personer inde sejladsen påbegyndes, er orienteret om eksempelvis brug af redningsmidler, hvordan den påtænkte sejlads forventes at forløbe, hvad man bør foretage sig i en nødsituation.**

Fokus på sikkerhedsinstruks

- *12) Beskriver hvordan der følges op på utilsigtede hændelser eller ulykker.*
- **Det er essentielt for rederens arbejde med sikkerheden, at der løbende følges op på utilsigtede hændelser, ulykker og andre forhold, som er relateret til sikkerheden om bord. Rederen skal derfor i sikkerhedsinstruksen angive hvordan der følges op på sådanne forhold.**

Fokus på sikkerhedsinstruks

- En gennemtænkt og vel beskrevet sikkerhedsinstruks danner basis for at sejlads aktiviteter kan gennemføres sikkert!!!

Fokus på sikkerhedsinstruks

- En gennemtænkt og vel beskrevet sikkerhedsinstruks danner basis for at sejlads aktiviteter kan gennemføres sikkert!!!
- Dette er grundtanken i de reviderede krav til erhvervsmæssig sejlads med fartøjer der medtager passagerer. (og anvendeligt for fritidssejlads)

Vejledningsmateriale og værktøjer fra Søfartsstyrelsen

- [www.søfartsstyrelsen .dk](http://www.søfartsstyrelsen.dk)
- www.sikkersejlad.dk
- www.soesport.dk (Søsportens sikkerhedsråd)

- Søfartsstyrelsen
- cfs@dma.dk